

Висновки. За матеріалами науково-методичної літератури й Інтернет-джерел, офіційного сайту ГО «Миколаївської області Федерація настільного тенісу» досліджено історію виникнення та поширення настільного тенісу як спорту в світі та в Україні, а також його розвиток в м. Миколаєві та області. Миколаївщина має яскравих спортсменів-тенісистів, які відзначилися не тільки в національній першості, але й на міжнародних змаганнях.

Встановлено, що на Миколаївщині – у Миколаєві, Первомайську, Вознесенську та інших містах області існують дитячо-юнацькі школи та дитячо-юнацькі школи олімпійського резерву, клуби, де розвивається

настільний теніс, спортсмени яких достойно виступають на обласних всеукраїнських та міжнародних змаганнях.

Література

1. Миколаївська спортсменка завоювала дві медалі на змаганнях з настільного тенісу // <https://svidok.info/ru/evidence/69819>
2. Паратеністка з Миколаєва здобула ще одну «бронзу» // <https://inshe.tv/mykolaiv/2023-09-09/793000/>
3. Федерація настільного тенісу України // <https://www.uttff.com.ua/>
4. The Table Tennis Collector, номер 63, лютий 2012 року (англ.). Офіційний сайт ITTF. Архівовано 14 вересня 2017 року.

Martsinkovsky I. B., Associate Professor of the Department of Theoretical Foundations of Olympic and Professional Sports, Educational and Humanities Institute of the National University of Shipbuilding after Admiral Makarov (Ukraine, Mykolaiv), mib-1958@ukr.net

Polkhutentkov V., Student of the Specialty 017 Physical culture and sports, Education and Research Institute of Humanities of Admiral Makarov National University of Shipbuilding (Ukraine, Mykolaiv), mib-1958@ukr.net

DEVELOPMENT OF TABLE TENNIS IN THE MYKOLAYIV REGION

A historical tour of the creation of table tennis as a pastime during the forced rain breaks between major tennis matches in Great Britain. English officers promoted the spread of this pastime in the empire's colonies. At the end of the 19th and the beginning of the 20th centuries. the development of table tennis took place in the western territories of Ukraine, which at that time were part of the Austro-Hungarian Empire. However, official data of competitions in Ukraine are known only from the middle of the 20th century. In 1900, table tennis (ping-pong) was recognized as a sport in Great Britain, the first official competitions were held, and in 1901, the first international competitions. In 1926, the International Table Tennis Federation was founded and the first world championship was held. With a new force, the game was revived with the end of the Second World War. In the 1960s, the game became one of the most popular sports. In 1950, the first All-Union tournament was held in Moscow, and in the following year, in 1950, the championships of the Union and Ukraine took place. Since the 1960s, table tennis has become a common pastime in Ukraine in Soviet institutions and organizations, including in the Mykolaiv region. After gaining independence, the National Table Tennis Federation was founded in Ukraine. Since 2000, the Ukrainian team has participated in competitions in the New European League, the Ukrainian Club Championship is held. Paralympic table tennis is also developing. Mykolaiv sportsmen Nataliya Kosmina and Yurii Shchepanskyi achieved considerable success in table tennis.

Keywords: table tennis, Mykolaiv Oblast.

УДК 378.147:796.011.3]+796.03(477)"1917/1921"

Марцінковський І. Б.

доцент кафедри теоретичних основ олімпійського та професійного спорту, Навчально-науковий гуманітарний інститут Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Україна, Миколаїв), mib-1958@ukr.net

ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ СПОРТИВНИХ ЗАХОДІВ ЗА УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

Дослідженням встановлено, що попри значні економічні труднощі, пов'язані з Першою світовою війною і розпадом Російської імперії, спортивне життя за Української Народної Республіки продовжувало розвивалося на ґрунті традицій попередніх років та отримало нові перспективи у своєму розвитку. Матеріали газети «Відродження» за 1918 рік вказують, що у молодій державі приділялася значну увагу національній освіті, у тому числі проводилася підготовка педагогічних кадрів з фізичного виховання. На той час на усіх теренах держави, у Києві та губернських містах і містечках, функціонували спортивні товариства як українські, так і національних меншин, які залучали громадян до занять різноманітними видами спорту. У спортивному русі та розвитку спорту в Українській Народній Республіці активно включалися не тільки різноманітні соціальні групи населення, у першу чергу військові, але й жінки, які брали дієву участь в діяльності спортивних товариств, змаганнях, організації дитячих спортивних майданчиків за місцем проживання.

Ключові слова: Українська Народна Республіка, спорт.

З відреченням російського царя престолу і встановленням Тимчасового уряду Росії, у Києві громадським комітетом, створеним із політичних і громадських організацій, проголошено утворення Україн-

ської Центральної Ради (УЦР). Із захопленням більшовиками влади в Росії, УЦР 7 (20) листопада проголосила Українську Народну Республіку (УНР) з визначеною територією у федеративних зв'язках із

Росією. З агресією більшовицької Росії проти України та розгортанням повномасштабної війни, переконало керівництво країни відмовитися від федерації з Росією і 22 січня 1918 р. був проголосований IV Універсал, згідно якого УНР стала самостійною і суверенною державою [1].

Незважаючи на значні економічні труднощі з падінням промислового виробництва у новій державі приділялася значна увага національній освіті. Так, 1 липня засновано Кам'янець-Подільський державний український університет, а 17 серпня Університет святого Володимира реорганізовано в Київський державний український університет, 14 листопада – Українську академію наук, 2 серпня затверджений закон про створення фонду Національної бібліотеки Української Держави (нині – Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського). За УНР впродовж 13 місяців було засновано 53 українські гімназії, переважно в селах, оскільки тут найбільше бракувало навчальних закладів.

У навчальних закладах, в першу чергу початкового рівня, бракувало педагогічних кадрів, у тому числі й підготовлених фахівців з фізичного виховання. У тісному зв'язку із соціально-економічними та політичними подіями у державі відбувалося становлення національної фізичної культури і спорту.

Розвитку українського спорту та підготовки фахівців-педагогів з фізичного виховання за УНР у наукових публікаціях приділено вкрай мало уваги, що і зумовило актуальність нашого дослідження.

Метою дослідження стало історико-бібліографічне узагальнення особливостей організації підготовки фахівців з фізичного виховання та проведення спортивних заходів за Української Народної Республіки.

Наукова новизна. Вперше системно досліджено періодичні друковані видання для вивчення організації підготовки фахівців з фізичного виховання та спортивного життя за Української Народної Республіки.

Матеріал та методи. Завдяки Цифровій бібліотеці історико-культурної спадщини Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського вивчені підшивки періодичними виданнями, які друкувалися за Української Народної Республіки. У 1918 р. виходив «Державний вісник» – офіційний друкований орган Ради Міністрів Української Держави, у 1917–1918 рр. «Нова Рада», у 1917–1919 рр. «Народна воля». Усі ці видання мають важливе значення для дослідження соціально-політичних обставин на тлі яких розвивався фізкультурно-спортивний рух в Україні у досліджуваний період історії. Проте найбільше інформації про проведення загалом різноманітних спортивних змагань і заходів з організації спортивних товариств, спортивних свят, з'їздів тощо у 1918 та 1919 рр. друкувала щоденна позапартійна демократична газета «Відродження», що виходила у той час українською мовою у Києві. За публікаціями газети «Відродження» досліджено особливості спортивного життя за УНР з викорис-

танням методів – бібліографічного, абстрагування, аналізу й синтезу.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Становлення фізкультурно-спортивного руху в Україні розпочалося з національно-культурного піднесення в основі якого лежало національно-патріотичне виховання, у тому числі й з фізичного розвитку, що й послужило поштовхом до організації наприкінці XIX – початку XX ст. спортивних товариств. Українське патріотичне виховання і фізичне гартування спортивними тренуваннями дозволило себе проявити у час Української національно-демократичної революції 1917–1921 рр. під час боротьби за державність України. За УНР продовжували функціонувати раніше засновані спортивні товариства, засновувалися нові.

Ініціативна група діячів з фізичного розвитку клопотала перед Міністерством народної освіти про відкриття у Києві перших в Україні «Курсів для підготовки вчителів і вчительок гімнастики, танців і інших родів спорту» [9]. Одним із ініціаторів став «відомий київський меценат, спортсмен, який дав великі кошти на організацію потрібної справи, п. Х.» [9]. З 1 вересня намічалось проведення повного дворічного курсу навчання та скороченого – тримісячного. Перевагу в прийомі на навчання віддавалося особам з провінції, для чого організували інтернат на 25 осіб різної статі. Для навчання з гімнастики, фехтування, танців, гігієни та інших дисциплін планувалося запросити інструктора з фехтування Варшавської гімнастично-фехтувальної зали та автора праці «Організація фехтувальних свят» полковника Попова, вчителя гімнастики реальної школи В. К. Марзінга з Москви, відомого київського спортсмена, завідувача відділом «Спорт» газети «Відродження», капітана Б. М. Куликова, доктора Анохіна, балетмейстера С. С. Ленчевського, спортсмена і тренера з фехтування П. А. Заковорота й інших фахівців. По закінченню навчання видавався диплом [9].

Спортсмени і фізкультурники об'єднувалися у спортивні товариства. Зі шпальт газети «Відродження» можна дізнатися про функціонування таких спортивних об'єднань як «Спортивне товариство фізичного розвитку жінок» [10], «Товариство аматорів фехтування» [45], «Фехтувальне товариство» [48], «Товариство прихильників плавання» [47], Спортивно-культурне товариство «Січ», філії якого діяли в Українському Державному Університеті, в Козятині [44], а також про польське товариство «Сокіл», яке діяло у Києві та Бердичеві [20], про єврейське спортивне товариство «Макабі», яке мало філії в Одесі, Бердичеві, Золотоноші та в інших містах України [5], активним було українське військово-Товариство «Батьківщина», яке намагалося створити «Гимнастично-Спортивне Коло», але за браком приміщення передало зібрані кошти Товариству «Січ» [14; 42]. У Києві діяло «Товариство вчителів гімнастики і танців» [46], Київського яхт-клубу [2; 18; 51]. У товариствах діяли жіночі відділи, зокрема в Товаристві «Січ» в Українському Державному

Університеті [49]. Жінки брали активну участь у теоретичній підготовці з окремих видів спорту, зокрема з легкої атлетики [8], в облаштуванні дитячих спортивних майданчиків. Влітку 1918 р. планувалося проведення з'їзду діячів фізичного розвитку [6].

Батьками, ентузіастами та діячами спорту організовувалися спортивні майданчики («спортивні платформи»). У Клавдієво Ковельської залізниці була облаштована «спортивна платформа», де вдень займалася дівчата, а вечорами збиралися «велика кількість прихильників та прихильниць гри, гимнастики, іншого спорту» [41]. У Межигір'ї подібну «спортивну платформу», організував український лікар, пропагандист спорту, теоретик і тренер та редактор київського спортивного журналу «Краса і сила», голова Київського олімпійського комітету (1913) Олександр Костянтинович Анохін (1882–1920) [41]. Союз батьківських організацій середньої школи на час літніх канікул утворив «Спортивне поле» для учнів обох статей, де проводилися ігри в крокет, хокей, футбол, теніс, легкоатлетичні змагання, велосипедна їзда. Ставилося питання придбання «паралельних брусів, турніку, дерев'яного коня», облаштування «буфету з необхідними водами» [43]. Приділялася значна увага із залученням молоді до спорту [4].

У зазначений історичний період значну цікавість, у першу чергу серед молоді, викликали змагання з легкої атлетики. Тому близько 50 осіб різної статі збиралися у Києві прослухати цикл лекцій з цієї дисципліни, яку читали «відомі спортсмени» «пп. Красовський, Аносгейм та Коминков» [8].

Чималою популярністю користувалася гімнастика, що спонукало до створення товариства «Союз навчателів гімнастики і танців», яке знаходилося у помешканні Товариства «Сокіл» за тодішньою київською адресою вул. Мала Васильківська, будинок № 7 [15]. Спорт не тільки зміцнював організм фізично, але й у той неспокійний час дозволяв рятувати життя. У замітці «Рятуючий плив» розповідається як наприкінці січня 1918 р., під час «червоного терору», розпочатого військовими М. А. Муравйова у Києві, «відомий київський спортсмен – зараз навчатель гімнастики в школі підстаршин» капітан П. Мошинський одним стрибком подолав півтора-сажневий (близько трьох метрів) паркан, викликавши замішання серед більшовицького конвою, що дозволило решті в'язням втекти від неминучої смерті під хаотичні постріли розстрільної команди. «Треба зазначити, що взагалі всі вихованці Київського Козацького Корпусу, до яких належить п. Мошинський, чудові гімнасти» [13].

Із закінченням Першої світової війни група колишніх офіцерів розпочала роботу із заснування «Першого товариства з фехтування в Україні», де прагнула не тільки повернути забутий вид спорту, але й відновити «запоріжські прийоми фехтування» [45]. У той час в Одесі функціонувало «Гімнастично-фехтувальне товариство» [48]. В одному з номерів газети «Відродження» повідомлялося про занепоко-

єння з приводу зникнення П. А. Заковорота – спортсмена-фехтувальника та тренера, учасника Олімпіади 1900 р., який того року, як з'ясувалося пізніше, став тренером курсів гімнастики та фехтування Червоної Армії [9].

Серед спортивно-громадських кіл з плавання порушувалися питання про приділенню більшої уваги до практичної підготовки, а в теорії використати один з кращих на той час посібників з плавання «Мистецтво плавання» А. Д. Шемонського та інших авторів [47].

У Київському кадетському корпусі вихователем і полковником, пізніше генералом, Маленко був запроваджений футбол, який у 1918 р. відзначив свій ювілей. Відзначаючи перших кадетів-спортсменів, автор газетної замітки звертає увагу на недостатній розвиток футболу в Боярці, Мотовилові, Пущі Водиці, Святошині [55].

У той час в Києві та околицях серйозним конкурентом футболу став гандбол, який популяризував в м. Одеса член Товариства «Сокіл» д. Е. Ф. Мали [3].

На сторінках газети «Відродження» висвітлювалися особливості розвитку вітрильного спорту у молодій країні. Так, у числі 67 від 20 (7) червня 1918 року в рубриці «Спорт» у замітці «В Яхт Клубі» повідомляється про результати проведених 26 травня перегонів з прізвиськами переможців і назвами вітрильників [2]. Першу гонку на яхті «Бурун» виграв екіпаж з тренером В. К. Чечетом, саме завдяки йому й були ініційовані пам'ятні перегони вітрильників. Постать В. К. Чечета (1891–1974) є надзвичайно цікавою – військовий льотчик на фронтах Першої світової війни, у 1918 р. хорунжий, льотчик-спостерігач у Першому Українському армійському авіаційному загоні Армії Української Народної Республіки, конструктор-суднобудівник, винахідник трикорпусного спортивного судна та автор терміну – тримаран, з 1923 р. емігрував до США, де працював дизайнером і художником, малював зірок Голлівуду, оформляючи обкладинки журналів «Picture Play», «The American Weekly», «Physical Culture Magazine», «Liberty», «Photoplay» та інші.

Револьюційні події 1917–1918 рр. з артилерійськими обстрілами завдали власникам яхт збитків, а найгірше те, що гинули спортсмени. Жертвою «червоного терору» став відомий київський адвокат, прихильник спорту та неодноразовий арбітр перегонів вітрильників М. І. Головач. У замітці зазначено: «Ім'я командора, д-ра Є. Ф. Гарнич-Гарницького, служить запорукою того, що приз, який встановив тренер п. В. К. Чечет в пам'ять забитого большевиками члена клубу п. М. І. Головача, буде розиграно біжучим літом як найкраще» [2]. Варто відзначити, що Київський яхт-клуб, який розташовувався на Трухановому острові, було засновано 6(18) березня 1887 р., де головним ініціатором створення клубу та його першим командором став професор, завідувач кафедри госпітальної хірургії Київського університету св. Володимира О. Х. Рінек.

Про підтримку вітрильного спорту в молодій країні свідчить відвідання гетьманом П. Скоропадським і німецьким генерал-фельдмаршалом Г. фон Айхгорном яхт-клубу та їхня присутність на річкових перегонах вітрильників 21 червня 1918 р. [51]. 15 липня П. Скоропадський став членом яхт-клубу – на гетьманській яхті капітаном Зеленим було урочисто піднятий державний прапор. Пароплавом «Гончаров» на урочистості прибуло вище військово-цивільне керівництво Української Держави – військовий міністр О. Ф. Рогоза (Рагоза), міністр шляхів сполучення Б. О. Бутенко та інші. 18–19 серпня 1918 р. відбувся дводенний «гребний пробіг флотилії з 6 човнів» Дніпром на дистанцію у 100 верст (1 верста рівна 1066,781 м) від Києва до місця впадіння річки Самари в Дніпро і назад до столиці [18].

Київський яхт-клуб завершив сезон 1918 року 22 вересня, коли на воду вийшли усі судна. Після гуляння, яхтсмени поставили судна на зимову стоянку, яка затягнулася до 1937 р., оскільки більшовики конфіскували майно, потім сталася пожежа, що знищила більшість суден. Тільки 1924 р. базу передали Палацу піонерів, де через 13 років відновилися тренування.

Зважаючи на газетні публікації, одним із найпопулярніших видів спорту на той час стали кінні перегони. З одного боку така зацікавленість мотивувалася традиційністю і популярністю цього виду спорту серед містян, його видовищністю, а з іншого – на перегонах робилися грошові ставки і тим самим привертало увагу до результатів забігів. Зауважимо, що початку ХХ ст. коні відігравали значну роль у транспорті, а кавалерія була одним із основних родів військ. Уміння доглядати за конем виховувалося з дитячих років, а особливо серед військових.

Впродовж літа–осені 1918 р. на Печерському іподромі в Києві (тепер вул. М. Омеляновича-Павленка, 9) регулярно проходили кінні змагання, які збирали значну кількість глядачів. Київські газети щотижня інформували читачів про кінні перегони. У газетних замітках повідомлялися час проведення забігів, назви коней у забігах та прізвища жокеїв і, звісно ж, переможців забігів. Цікавість до кінних змагань проявляли союзники – німці, які вправлялися на іподромі. При значній кількості містян на іподромі 23 вересня 1918 р. провели військово-спортивне свято [11; 12; 16; 17; 19; 22–41].

Кінний спорт вимагав розвитку племінного конярства, про що писалося у статті «Конезаводство на Вкраїні» [7]. Перша світова війна завдала значної шкоди кінному спорту, оскільки значна кількість коней вилучалася для потреб армії, але спортивні фаворити і племінні коні все ж залишалися у конюшнях для розведення. Непоправної шкоди завдала більшовицька окупація за якої вилучалися усі коні. Кінні господарства зазнали збитків, які склали близько мільйона карбованців. Щоб попередити подальшу непоправиму шкоду конярству під час господарської розрухи, на шпальтах газет пропонувалося заборонити вивіз існуючого племінного матеріалу з України [7].

Висновки:

1. Встановлено, що попри значні економічні труднощі, пов'язані з Першою світовою війною і розпадом Російської імперії, спортивне життя за Української Народної Республіки продовжувало розвивалося на ґрунті традицій попередніх років та отримало нові перспективи у своєму розвитку. Матеріали газети «Відродження» за 1918 р. вказують, що у молодій державі приділялася значна увага національній освіті, у тому числі й у галузі спорту.

2. Газетні публікації тогочасної преси свідчать, що на той час на усіх теренах держави, у Києві та губернських містах і містечках, функціонували спортивні товариства, як українські, так і національних меншин, які залучали громадян до занять різноманітними видами спорту. У державі проводилася підготовка педагогічних кадрів з фізичного виховання.

3. До спортивного руху та розвитку спорту на усіх теренах Української Народної Республіки активно включалися не тільки різноманітні соціальні групи населення, у першу чергу військові, але й жінки, які брали дієву участь в діяльності спортивних товариств, змаганнях, організації дитячих спортивних майданчиків за місцем проживання.

Література

1. Винниченко В. Відродження нації. У 3 ч. Київ: Вид-во політичної літ. України, 1990. Репр. відтворення вид. 1920 р.
2. В Яхт Клюбів. *Відродження*. 1918. Ч. 67, 20 (7) черв. С. 8.
3. Гра в ручний м'яч (Hand boll). *Відродження*. 1918. Ч. 79, 5 лип. (22 черв.). С. 4.
4. Дружина українських бой-скаутів. *Відродження*. 1918. Ч. 180, 8 листоп. (26 жовт.). С. 8.
5. Жидівські спортивні товариства «Макабі». *Відродження*. 1918. Ч. 79, 5 лип. (22 черв.) 1918. С. 4.
6. З'їзд діячів фізичного розвитку. *Відродження*. 1918. Ч. 68, 21 (8) черв. 1918. С. 8.
7. Коннозаводство на Вкраїні. *Відродження*. 1918. Ч. 112, 14 (1) серп. С. 4.
8. Легка атлетика. *Відродження*. 1918. Ч. 67, 20 (7) черв. С. 8.
9. Маестро фехтування Заковорот. *Відродження*. 1918. Ч. 86, 14 (1) лип. С. 4.
10. Нове спортивне товариство. *Відродження*. 1918. Ч. 67, 20 (7) черв. 1918. С. 8.
11. Перегони. *Відродження*. 1918. Ч. 68, 21 (8) черв. С. 8.
12. Перегони. *Відродження*. 1918. Ч. 77, 3 лип. (20 черв.). С. 8.
13. Рятуючий плиг. *Відродження*. 1918. Ч. 67, 20 (7) черв. С. 8.
14. Січ. *Відродження*. 1918. Ч. 156, 10 жовт. (27 верес.). С. 8.
15. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 67, 20 (7) черв. С. 8.
16. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 114, 16 (3) серп. С. 8.
17. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 117, 2 (8) серп. С. 4.
18. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 118, 22 (9) серпня. С. 4.
19. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 119, 23 (10) серп. С. 4.
20. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 120, 24 (11) серп. 1918. С. 4.
21. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 121, 25 (12) серп. С. 4.
22. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 122, 27 (14) серп. С. 4.
23. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 126, 1 верес. (19 серп.). С. 8.
24. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 128, 4 верес. (22 серп.). С. 8.
25. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 130, 6 верес. (24 серп.). С. 8.
26. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 132, 8 верес. (26 серп.). С. 11–12.

27. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 134, 11 верес. (29 серп.). С. 8.
28. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 135, 13 верес. (31 серп.). С. 8.
29. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 137, 15 (2) верес. С. 8.
30. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 139, 18 (5) верес. С. 7–8.
31. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 141, 20 (7) верес. С. 8.
32. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 142, 21 (8) верес. С. 7.
33. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 144, 25 (12) верес. С. 8.
34. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 147, 29 (16) верес. С. 8.
35. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 151, 4 жовт. (21 верес.). С. 7.
36. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 155, 9 жовт. (26 верес.). С. 7.
37. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 157, 11 жовт. (28 верес.). С. 8.
38. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 159, 13 жовт. (30 верес.). С. 7–8.
39. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 160, 16 (3) жовт. С. 8.
40. Спорт. *Відродження*. 1918. Ч. 162, 18 (5) жовт. С. 8.
41. Спорт на дачах. *Відродження*. 1918. Ч. 77, 3 лип. (20 черв.) 1918. С. 4.
42. Спортивне коло Батьківщина. *Відродження*. 1918. Ч. 129, 5 верес. (29 серп.). С. 8.
43. Спортивне поле. *Відродження*. 1918. Ч. 68. 21 (8) черв. С. 8.
44. Спортивно-Культурне Т-во «Січ». *Відродження*. 1918. Ч. 74, 29 (16) черв. 1918. С. 8.
45. Товариство аматорів фехтування. *Відродження*. 1918. Ч. 68, 21 (8) черв. С. 8.
46. Товариство вчителів гімнастики і танців. *Відродження*. 1918. Ч. 68, 21 (8) черв. С. 8.
47. Товариство прихильників плавання. *Відродження*. 1918. Ч. 74, 29 (16) черв. С. 8.
48. Фехтувальне товариство. *Відродження*. 1918. Ч. 74, 29 (16) черв. С. 8.
49. Філії «Січи». *Відродження*. 1918. Ч. 180, 8 листоп. (26 жовт.). 1918. С. 8.
50. Футбол у Київському кадетському корпусі. *Відродження*. 1918. Ч. 68, 21 (8) черв. С. 8.
51. Яхт Клуб. *Відродження*. 1918. Ч. 74, 29(16) черв. С. 8.

Martsinkovsky I. B., Associate Professor of the Department of Theoretical Foundations of Olympic and Professional Sports, Educational and Humanities Institute of the National University of Shipbuilding after Admiral Makarov (Ukraine, Mykolaiv), mib-1958@ukr.net

ORGANIZATION OF THE TRAINING OF SPECIALISTS IN PHYSICAL EDUCATION AND THE CONDUCT OF SPORTS EVENTS FOR THE UKRAINIAN PEOPLE'S REPUBLIC

Research has established that despite the significant economic difficulties associated with the First World War and the collapse of the Russian Empire, sports life under the Ukrainian People's Republic continued to develop on the basis of the traditions of previous years and received new perspectives in its development. The materials of the newspaper «Renaissance» for the year 1918 indicate that in the young state considerable attention was paid to national education, including the training of pedagogical personnel in physical education. At that time, sports associations, both Ukrainian and national minorities, were functioning in all parts of the country, in Kyiv and provincial cities and towns, which involved citizens in various types of sports. In the sports movement and development of sports in the Ukrainian People's Republic, not only various social groups of the population were actively involved, primarily the military, but also women who took an active part in the activities of sports associations, competitions, and the organization of children's sports grounds at their place of residence.

Keywords: Ukrainian People's Republic, sport.

УДК 796.325

Овчарук Н.

студентка спеціальності 017 Фізична культура і спорт, Навчально-науковий гуманітарний інститут Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Україна, Миколаїв), olgavs697@gmail.com

Сокол О. В.

доцент кафедри фізичного виховання та спорту, Навчально-науковий гуманітарний інститут, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова (Україна, Миколаїв), olgavs697@gmail.com

ТАКТИЧНА ПІДГОТОВКА В ВОЛЕЙБОЛІ НА РАННІХ ЕТАПАХ БАГАТОРІЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

Одним із найпопулярніших та наймасовіших ігрових командних видів спорту у світі є волейбол [3], у змаганнях з якого простежується високий професіоналізм гравців, що, очевидно є наслідком ефективної реалізації підготовки юних волейболістів на всіх етапах багаторічного спортивного удосконалення. В десятці кращих волейбольних команд Європи перебуває сьогодні і українська збірна [6].

Ключові слова: волейбол, тактична підготовка, етап початкової підготовки.

Мета роботи – виявити значення та особливості тактичної підготовки спортсменів у волейболі на ранніх етапах багаторічного спортивного удосконалення.

Матеріали і методи дослідження. Для реалізації дослідження використовувалися методи аналізу та синтезу, порівняння, документальний метод.

Аналізуючи літературні джерела та роботи фахівців у галузі волейболу [2; 4; 5], можна сказати, що ця спортивна гра за останні десятиліття зазнала

чималих змін, які пов'язані як із її природним процесом, так і зі змінами в правилах. Попри значну кількість досліджень у волейболі, багато аспектів цієї спортивної гри залишаються не розкритими й чекають своїх удосконалень.

Згідно з навчально-тренувальною програмою для ДЮСШ з волейболу в Україні (далі програма) процес багаторічної підготовки юних волейболістів поділено на декілька взаємопов'язаних етапів [2]. Етап початкової підготовки – 1–2 роки навчання